

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf.I.20 508/2012/7. szám

A Debreceni Ítéltábla a Dr. Szűcs Péter Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Szűcs Péter ügyvéd, címe) által képviselt I.rendű felperes neve (címe, tartózkodási hely: címe) I. rendű és II..rendű felperes neve (címe) II. rendű felpereseknek - a Dr. Zeke Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Zeke László ügyvéd, címe) által képviselt I.rendű alperes neve (címe) alperessel szemben kártérítés megfizetése iránt indított perében - mely perbe az alperes pernyertessége érdekében a dr. Papp Dezső Ügyvédi Iroda (ügyintéző Dr. Papp Dezső ügyvéd, címe) által képviselt Allianz Hungária Zrt. (címe) beavatkozott - a Debreceni Törvényszék 6.P.20.357/2011/50. számú ítélete ellen az alperes által 52. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

Ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett részét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg egyetemlegesen az I. rendű és a II. rendű felperes részére 15 napon belül 95 250 (Kilencvenötezer-kettőszázötven) forint másodfokú eljárási költséget.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás:

Az I. rendű felperes testvérét és a II. rendű felperes gyermekét, az 1978. évben született **F. K-t** 2009. szeptember 7-én háziorvosi beutalóval az alperesi kórházba szállították, ahol

szeptember 8-án vakbélműtéten esett át. A műtétet követően általános állapota, a szeptember 11-én elvégzett ismételt műtéti beavatkozás ellenére, folyamatosan romlott, majd 2009. szeptember 24-én elhunyt.

F. K. a II. rendű felperes első házasságából született, akit a II. rendű felperes a házasságának felbontását követően egyéves korától egyedül nevelt. A II. rendű felperes 1989-ben kötött ismét házasságot, amely házasságából született az I. rendű felperes, ez a házassága 2002-ben felbontásra került. A II. rendű felperes két gyermekével 2006 őszéig közös háztartásban élt, ekkor **F. K.** elköltözött a közös lakóhelyükről, és a felperesi lakóhellyel azonos városban lévő ingatlanban élt, a felperesekkel napi kapcsolatot tartott. Az I. és II. rendű felperesek 2008 szeptemberéig közös háztartásban éltek, azóta a személyes találkozások száma az I. rendű felperes "**b-i**" tanulmányai folytán az I. rendű felperes és **F. K.** között csökkent, de az interneten folytatott kommunikáció folytán a napi kapcsolat közöttük fennmaradt.

A halálesemény miatt az I. rendű felperesnél kevert szorongásos és depressziós zavarban megnyilvánuló, orvosi kezelést igénylő betegség, a II. rendű felperesnél mérsékelt fokú depresszióban megnyilvánuló, orvosi kezelést igénylő betegség alakult ki.

Az I. rendű felperes keresetében nem vagyoni kártérítés címén 4 000 000 Ft tőke, a tőke után 2009. szeptember 24. napjától a kifizetés napjáig járó törvényes mértékű késedelmi kamata megfizetésére, a II. rendű felperes keresetében nem vagyoni kártérítés címén 6 000 000 Ft tőke, a tőke után 2009. szeptember 24. napjától a kifizetés napjáig járó törvényes mértékű késedelmi kamata, valamint vagyoni kár címén 257 000 Ft tőke és a tőke után 2009. szeptember 30. napjától a kifizetés napjáig járó törvényes mértékű késedelmi kamata megfizetésére kérte kötelezni az alperest.

Az alperes és az alperesi beavatkozó a kereset elutasítását kérték. A perben elrendelt szakértői bizonyítás után nem vitatták a kereset jogalapját, a nem vagyoni kár összecszerűségét azonban eltúlozottnak találták.

Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest, hogy fizessen meg 15 napon belül az I. rendű felperesnek 3 000 000 Ft tőkét és a tőke után 2009. szeptember 24. napjától a kifizetés napjáig járó törvényes mértékű késedelmi kamatot, a II. rendű felperesnek 4 257 000 Ft tőkét, és abból 4 000 000 Ft tőke után 2009. szeptember 24. napjától, 257 000 Ft tőke után 2009. szeptember 30. napjától a kifizetés napjáig járó törvényes mértékű késedelmi kamatot; kötelezte az alperest az I. rendű és II. rendű felperesek részére egyetemlegesen 350 000 Ft perköltség megfizetésére. Ezt meghaladóan a felperesek keresetét elutasította. Kötelezte az alperest 250 567 Ft állam által előlegezett költség viselésére, és úgy rendelkezett, hogy a fentieket meghaladóan az állam által előlegezett költséget és a le nem rótt eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet indokolása szerint az alperest teljes kártérítési felelősség terheli a felpereseket a **F. K.** elhalálozásával okozati összefüggésben ért vagyoni és nem vagyoni károkért. A II. rendű felperes által előterjesztett vagyoni kártérítési igény tekintetében a temetési

költségként érvényesített 257 000 Ft összegű kárnak az alperes sem a tényét, sem az összecszerűségét nem vitatta, a felperesek pedig a temetési költség adott tényét és összecszerűségét számlákkal igazolták.

A nem vagyoni hátrányok körében az elsőfokú bíróság értékelte, hogy **F. K.** az elhalálozásáig a hétköznapi életvitelben segítője és támogatója volt az I. rendű felperesi testvérének és a II. rendű felperesi édesanyjának. **"K-nak"** az I. rendű felperesi testvérével, valamint a II. rendű felperesi édesanyjával egyaránt bensőséges, érzelmileg erősen kötődő kapcsolata állt fenn. **K.** halálát követően mindkét felperes pszichés állapota jelentős mértékben negatív irányban változott, mely az I. rendű felperesnél kevert szorongásos és depressziós zavarban megnyilvánuló, betegségként definiálható, a II. rendű felperesnél pedig mérsékelt fokú depresszióban megnyilvánuló és betegségként definiálható hátrányt idézett elő. Mindkét felperes pszichés státusza kezelést igényel, mely nélkül az nagy valószínűséggel maradandóvá válhat. Mindkét felperes esetében feldolgozatlan és elhúzódó, jelenleg is fennálló gyászreakció zajlott és zajlik. A II. rendű felperes befelé fordulóvá vált, meghatározó élményanyagává vált az elmagányosodás, érdeklődése a világ iránt jelentősen csökkent, pszichésen kimerült. **K.** elvesztése számára az időskori gyermeki támasz jelentős elvesztését is jelenti, hiszen gyermekei közül **K.** volt, aki helyben lakó gyermekként egzisztenciális és a hétköznapi életvitelre egyaránt kiterjedő támaszt és segítséget nyújtott volna részére.

Az elsőfokú bíróság az immateriális hátrányokat kompenzálni szükséges nem vagyoni kártérítés összecszerűségét 2009. évi értékviszonyok szerint az I. rendű felperes vonatkozásában 3 000 000 Ft-ban, míg a II. rendű felperes vonatkozásában 4 000 000 Ft-ban találta megállapíthatónak, ezt meghaladóan a felperesek nem vagyoni kártérítési keresetét elutasította.

Mivel a megítélt kártérítési összeghez képest a követelés nem tekinthető nyilvánvalóan eltúlzottnak, a Pp. 81. §-ának (2) bekezdése alapján rendelkezett a perköltség viseléséről.

A felpereseket képviselő ügyvéd költségét a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 2. §-a alapján, a csatolt díjmegállapítást rögzítő tényvázlat és megbízási szerződés adataira figyelemmel határozta meg. Az állam által előlegezett költségekből az alperest pervesztessége arányában kötelezte, míg úgy rendelkezett, hogy az alperes illetékmentességére és a felperesek részére engedélyezett teljes személyes költségmentességre figyelemmel a perben le nem rótt eljárási illetéket, valamint az állam által előlegezett további költséget az állam viseli.

Az első fokú ítélettel szemben a felperesek és az alperes is fellebbezést terjesztettek elő.

A felperesek fellebbezésükben kérték az elsőfokú ítélet megváltoztatását, és a II. rendű felperes részére megítélt nem vagyoni kártérítés tőkeösszegének 5 000 000 forintra felemelését. Előadták, hogy a II. rendű felperes vonatkozásában az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékokat csak részlegesen értékelte, nem vette kellően figyelembe, hogy az elhunyttal a II. rendű felperes igen szoros érzelmi viszonyban állt, a napi kapcsolatban megnyilvánuló, szilárd támaszt és szoros érzelmi viszonyt jelentő anya-lánya

kapcsolat nem szenvedett csorbát a néhai elköltözését követően sem. Gyermeke elvesztését követően betegség szintű pszichés állapot alakult ki, elhúzódó gyászreakció formájában. Nagyfokú elmagányosodás, érdeklődés-csökkenés, pszichés kimerülés jelentkezett. Idősebb gyermeke elvesztése az időskori támasz jelentős elvesztését is jelenti, hiszen az elhunyt volt az, aki helyben lakó gyermekként egzisztenciális és a hétköznapi életvitelre egyaránt kiterjedő támaszt és segítséget nyújtott volna részére. A II. rendű felperes a mai napig is az elhunyt gyermekével közös környezetben él, amely állandóan rá emlékezteti. Párkapcsolata nincs, életében nincsenek olyan események, amelyek kiköszörthetnék a gyász feldolgozását célzó kóros érzelmi folyamatból. Mindezek alapján a hátrányok kompenzálására 5 000 000 forint tőkeösszeg lenne alkalmas, figyelemmel az I. r. felperes javára okszerű mérlegelés nyomán megállapított összeg relációjára is.

Az alperes fellebbezésében kérte az elsőfokú ítélet megváltoztatását, és a nem vagyoni kártérítés tőkeösszegének a leszállítását mind az I. rendű felperes, mind a II. rendű felperes vonatkozásában 1 500 000 forintra. Előadta, hogy az elsőfokú bíróság által megítélt tőkeösszeg az általa ismert bírói gyakorlathoz képest eltúlzottnak tekinthető.

A beavatkozó az alperes fellebbezésének megfelelően kérte az elsőfokú ítélet megváltoztatását.

A felperesek fellebbezési ellenkérelmükben az alperes által fellebbezett részben az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérték azzal, hogy a nem vagyoni kártérítési igények meghatározása körében a károk ár- és értékviszonyoknak és a bíróságok összegszerű gyakorlatának van jelentősége. Az I. rendű felperes vonatkozásában az elsőfokú bíróság által megállapított 3 000 000 forint összegű nem vagyoni kártérítés és a II. rendű felperes vonatkozásában a fellebbezésben igényelt 5 000 000 forint összegű nem vagyoni kártérítés nem tekinthető eltúlzottnak, sőt igen mértéktartónak minősül.

Az ítélet tábla az első fokú ítélet nem fellebbezett részét, a vagyoni kártérítés összegét, az alperes részéről előterjesztett fellebbezésben nem kifogásolt mértékű marasztalást, a felperesek fellebbezésében nem kifogásolt mértékű elutasító rendelkezést a Pp. 253. §-ának (3) bekezdése alapján nem érintette, a fellebbezést a következők szerint nem találta alaposnak:

A másodfokú eljárásban, a jogalap és a vagyoni kár vitatásának a hiányában, már csak azt kellett vizsgálni, hogy az elsőfokú bíróság a nem vagyoni kártérítés összegét megfelelően határozta-e meg.

A nem vagyoni kártérítés jogintézményének a lényege, hogy a károkozó jogellenes magatartása következtében olyan hátrányok keletkeznek, amelyek kiegyenlítése - elvileg egyenértékű lehetőségek biztosítása révén - pénzbeli kártérítéssel megalapozható.

A hozzátartozói nem vagyoni kártérítés a jogalkalmazásban az elmúlt évtizedekben kialakult sui generis intézmény. A hozzátartozó halálával megsérül a teljes családban való éléshez fűződő alapvető személyiségi jog, amely nem vagyoni kárpótlás alapja lehet, még

akkor is, ha a közeli hozzátartozó nem élt egy háztartásban az elhunytal, ha közöttük felnőtt korukban is fennállt szoros kapcsolat.

A hozzátartozó elvesztése vagyoni mércével megmérhetetlen, így a polgári jogi védelem módja - a kártérítés - a sérelemhez képest valójában inadekvát. A nem vagyoni károknak pénzbeli egyenértékük voltaképpen nincs, így azok szoros értelemben vett megtérítéséről nem is lehet szó. Az immateriális kár sajátosságaiból következik, hogy a jogrendszer még iránymutató jelleggel sem tartalmaz tarifális szabályokat.

Az ítélkezési gyakorlat szerint a hozzátartozó elvesztése miatt a túlélő részére megítélt nem vagyoni kártérítés összegszerűségének meghatározása körében értékelni kell a túlélő hozzátartozó által elszenvedett egészségügyi, pszichikai és életmódbeli hátrányokat, a családi helyzetét, korát, az életvitelét befolyásoló körülményeket, hogy az igényt megalapozó káresemény milyen hatással volt a károsultat magában foglaló család funkcióinak alakulására, mely funkció és milyen mértékben esett ki, és mindezek okszerű mérlegelése és értékelése útján állapítható meg az az összeg, amely a személyiségi jogsértés által okozott nem vagyoni hátrány kiküszöböléséhez szükséges, és egyben megfelel a jogalkalmazás egységességének, az egységes megítélés követelményének is.

Az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárás során feltárt konkrét tényállás alapján a jogsérelem folytán bekövetkezett hátrányokat, következményeket helyesen vette számba, a feltárt hátrányokat mind az I. rendű, mind a II. rendű felpereseket megillető nem vagyoni kártérítés összegének a meghatározásánál megfelelően értékelte.

Az alperes és a beavatkozó által hivatkozott jogerős ítélettel kapcsolatban az ítélőtábla rámutat arra, hogy mindig az adott ügy sajátosságait kell megítélni, a hivatkozott esetben pedig a károsultaknál pszichés megbetegedés nem volt megállapítható, a nagykorú gyermeküket elvesztő szülők harmonikus házasságban éltek, egymást kölcsönösen támogatták a gyász feldolgozásában, a túlélő testvér pedig nem az elhunyt egyetlen testvére volt, a szülőkről egészségi állapotuk miatt gondoskodni nem kellett. A nem vagyoni sérelmek ilyen jelentős eltérése nem alapozhatja meg hasonló kártérítési összeg megítélését.

Ezzel szemben az ítélőtábla rámutat a Győri Ítélőtábla Pf.III.20.385/2009/4. számú ítéletére, amely nagykorú gyermekét elvesztő szülő részére, akinél elhúzódó gyász alakult ki, de pszichés megbetegedés nem állt fenn, 2009. évi értékviszonyok szerint 3 500 000 forint összegű nem vagyoni kártérítést, a Pécsi Ítélőtábla Pf.I.20.529/2010/5. számú ítéletére, amely nagykorú gyermekét elvesztő szülő részére, akinél elhúzódó gyász és depresszív tünetek jelentkeztek, egyben anyagi segítsége is megszűnt, 2006. évi értékviszonyok szerint 4 000 000 forint összegű nem vagyoni kártérítést, valamint a Fővárosi Ítélőtábla 4.Pf.21.640/2010/5. számú ítéletére, amely már 2004. évi értékviszonyok szerint az elhunyt nagykorú testvére részére, akire egyedül hárult a szülőről gondoskodás kötelezettsége, és akinél nem jelentkezett pszichés megbetegedés, 2 000 000 forint összegű nem vagyoni kártérítés megítélését találta indokoltnak.

Mindezek alapján az ítéltábla az elsőfokú ítéletet a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján - és annak a Pp. 254.§-ának (3) bekezdése szerinti helyes indokainál fogva - helybenhagyta.

A másodfokú eljárásban mind a felperesek, mind az alperes fellebbezése sikertelen maradt. A felperesek fellebbezése 1 000 000 forint pertárgyérték vonatkozásában, az alperes fellebbezése 4 000 000 forint pertárgyérték vonatkozásában nem vezetett eredményre. A fellebbezett érték és a fellebbezés eredményessége arányában a Pp. 81.§-ának (1) bekezdése alapján kötelezte az ítéltábla az alperest a felperesek javára a 32/2003 (VIII.22.) IM rendelet 3.§-ának (2) bekezdés a) pontja és (5) bekezdése szerinti, az Áfa összegét is tartalmazó ügyvédi munkadíj megfizetésére.

Az alperes az 1990. évi XCIII. törvény 5. §-a (1) bekezdésének c) pontja alapján teljes személyes illetékmentes volt, a felperesek teljes személyes költségmentességben részesültek, ezért a le nem rótt fellebbezési illetéket a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 14. §-a alapján az állam viseli.

Debrecen, 2013. január hó 17. napján

Dr. Csikiné dr. Gyuranecz Márta s.k. a tanács elnöke, Dr. Pribula László s.k. előadó bíró,
Dr. Bakó Pál s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő